

ZAŠTO JE GOVOR VAŽAN ?

Obzirom da je naše doba obilježeno različitim oblicima komunikacije, govor kao sredstvo komunikacije zauzima vrlo važno mjesto. Od živih bića ta sposobnost dana je samo čovjeku. Govorom izražavamo svoje potrebe i želje, emocije, mišljenja i stavove o svijetu koji nas okružuje. O komunikacijskim vještinama ovisi i kvaliteta života kako odraslog čovjeka tako i djeteta. Bez dobrog govora nema ni učenja ili je ono otežano, (kako svladavanja procesa čitanja i pisanja, tako i usvajanja znanja vještina i navika).

Iako se više pažnje poklanja lingvističkoj fazi razvoja govora (počinje progovaranjem prvih riječi), vrlo je bitna i ona predlingvistička faza u kojoj se razvijaju preduvjeti za kasniju verbalnu komunikaciju – neverbalna komunikacija djeteta i odraslih osoba u njegovoj okolini u kojoj dijete postaje aktivan sudionik komunikacije te usvaja osnove govora. Dob najintenzivnijeg govorno jezičnog razvoja je period do 6 godine života. Sva djeca svijeta prolaze iste faze u razvoju govora. Ipak zapažamo individualne razlike među djecom unutar razvojnih faza a one su uvjetovane jezičnim iskustvom djeteta, genetskom osnovom ili temperamentom djeteta. Kvaliteta govorenja značajno je ovisna o okruženju u kojem dijete živi te poticajima kojima je dijete svakodnevno izloženo. Usvajanje govora, odnosno jezika interakcijski je proces. Roditelji i odgojitelji neverbalnim, a kasnije i verbalnim načinom komunikacije ohrabruju dijete, daju mu poticaj za komunikaciju, svojim načinom govora sugeriraju strukturu govornog iskaza. Oni predstavljaju govorni model koji će dijete pratiti tijekom perioda usvajanja govora i jezika. Da bi djeca razvijala jezične sposobnosti trebaju biti izložena jeziku i koristiti ga. Djeca ga koriste u svojoj osnovnoj aktivnosti kroz koju uče i spoznaju svijet oko sebe a to je igra. U predškolskom periodu jezik je izvor užitaka govorenja. Djeca vole različite igre sa novo otkrivenim riječima, verbalnim izričajem i mnogobrojnim jezičnim kombinacijama kroz koje oni zadovoljavaju svoje potrebe, izražavaju svoje misli i osjećaje, razumiju osjećaje i želje drugih kroz koje uče i spoznaju vanjski svijet.

Jezik i govor razvijaju se u okviru socijalne komunikacije, a ona se gradi puno prije nego što dijete progovori, tako i odstupanja u govorno jezičnom razvoju mogu nastati znatno ranije od pojave prve riječi. Roditelji i djetetova okolina

uglavnom prate njegove reakcije na govor okoline, ali se više usmjeravaju na količinu govora, pojavu prve riječi, izgovor glasova i rečenicu. Dobra socijalna komunikacija ostvaruje se ako je dijete motivirano i ima želju za interakcijom i ako razumije znakove sredine u kojoj odrasta i koja ga oblikuje.

Promatrajući govorno-jezični status djece predškolske djece unatrag par godina, uočava se sve veći porast govorno-jezičnih teškoća, bilo da se radi o teškoćama artikulacije, usporenom razvju govora ili teškoćama vezanim uz uporabu jezika. Razlog tome možemo tražiti u ubrzanom tempu života, nedostatku vremena za obitelj, drugačijim zahtjevima koji se stavljaju pred djecu. Iako je razloga mnogo, u konačnici rezultiraju istim – teškoćama u govoru i jeziku.

Praćenjem razvoja govora djeteta, uočavanjem eventualnih nepravilnosti te pravodobnim reagiranjem, omogućit ćete djetetu postizanje zadovoljstva zbog sudjelovanja u komunikacijskom procesu i razvoj svih njegovih potencijala.

„Govori da te vidim“ rekao je Sokrat čije riječi ukratko objašnjavaju svu važnost govora u svakodnevnom životu i samoaktualizaciji čovjeka, odnosno ispunjenje svih potencijala koje posjedujemo.

Članak pripremila:

Lidija Varošaneć, logoped